

Betydning for DMS af ny stivelsesvurdering i NorFor

NorFor indfører en ny vurdering af stivelsesfordøjelighed. Stivelsesværdier og -beregninger påvirker en række moduler i DMS.

NorFor indfører en ny vurdering af stivelse. Som beskrevet i KvægInfo 2347 betyder det, at energiindholdet nedjusteres i en række stivelsesrige fodermidler. Ændringen i NorFor har virkning fra den 7. juni 2013.

I praksis er opdateringen delt i to elementer:

1. Opdatering af formler, som har betydning ved beregning af opgaver. Det gælder også eksisterende opgaver. Alle bedriftsfodermidler bliver genberegnet med de nye formler i forbindelse med opdateringen.
2. Ændring af stivelsesværdier på en række fodermidler, som beskrevet i tabel 1 i KvægInfo 2347. Ved opdateringen ændres kun stivelsesværdier for NorFor-fodermidler. For Bedriftsfodermidler skal brugerne selv opdatere stivelsesværdier.

Formelændringerne har betydning på beregning af energi- og næringsstofindholdet i en foderration og foderværdien af et fodermiddel og vil bl.a. slå igennem på beregning af energi, energibalance, energiudnyttelse og AAT. Det gælder også ved genberegning af gamle foderplaner, foderkontroller, foderopgørelser og foderbudgetter.

Dette projekt medfinansieres af "Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram, (GUDP) under Fødevareministeriet.

Anbefaling omkring overgang til de nye stivelsesværdier

Videncentret for Landbrug, Kvæg anbefaler, at de nye værdier anvendes fremadrettet. Det betyder, at gamle Foderkontroller og foderopgørelser ikke skal genberegnes, men ved nye opgaver bør man opdatere bedriftsfodermidlerne. Alle nye foderanalyser, der overføres fra laboratoriet, vil fra den 7. juni blive beregnet med de nye tabelværdier og de nye beregningsformler. Bemærk, at der fremover vil være to foderkoder for tør moden majs med forskellig formalingsgrad (fint formalet eller knækket majs).

Betydning for de enkelte moduler i DMS

Fodermiddeltabel

I forbindelse med opdateringen genberegnes standard foderværdierne for NorFor-fodermidler med nye stivelsesværdier. Bedriftsfodermidlerne bliver ikke opdateret med nye stivelsesværdier, men genberegnes med nye formler.

Tabel 1. Konsekvenser af den nye stivelsesmodel for energiværdier (MJ/kg TS) af udvalgte kraft- og grovfodermidler.

Fodermiddel	Gammel NEL20	Ny NEL20 GI. stivelse Nye formler	Ny NEL20
	MJ/kg tørstof		MJ/kg tørstof
Byg	7,53	7,42	7,21
Hvede	7,84	7,72	7,82
Hvede, NaOH ludet	7,69	7,65	6,97
Majs, fint formalet	8,04	7,39	7,40
Majs, valset	8,04	7,39	6,79
Kraftfoderbl. m. 35% byg	7,70	7,65	7,58
Kraftfoderbl. m. 25% byg og 10% majs	7,75	7,65	7,56
Majsensilage, middel FK	6,37	6,32	6,23
Byghelsæd, middel FK	5,60	5,51	5,48
Hvedehelsæd, middel FK	5,83	5,79	5,82
Kolbemajs, ensilage	7,53	7,45	7,28

Som bruger i DMS er det dog muligt at opdatere stivelsesværdien på et fodermiddel ved at klikke på Tilbage til Standard i dialogboksen Rediger fodermidler. Dermed vil de nye tabelværdier for stivelses og standard foderværdier erstatte de gamle værdier for det aktuelle fodermiddel. Hvis der ligger en analyse til grund for fodermidlet, skal man først klikke på Tilbage til Standard i dialogboksen Rediger fodermidler og derefter overføre det igen, for at få de nye tabelværdier opdateret sammen med de aktuelle analyser.

Firmablandingerne vil gradvist blive opdateret med de nye tabelværdier i takt med, at firmaerne opdaterer dem. Firmaerne har først mulighed for at opdatere med de nye tabelværdier efter, at NorFor-fodermidlerne er opdateret den 7. juni.

Foderplan

For eksisterende foderplaner får ændringerne først betydning, når foderplanerne genberegnes, dvs. ved opslag og evt. udskrift af en eksisterende foderplan, ser den ud, som da den blev gemt. Genberegningen sker enten ved optimering, konsekvensberegning eller når der til- eller fravælges rationsparametre.

Typisk vil konsekvensen for gamle foderplaner være, at energibalancen vil reduceres med 1-2 %. Reduktionen afhænger af, hvilke fodermidler der indgår i foderrationen. Reduktionen er størst i de foderrationer, hvor majs- og/eller kolbemajsensilage udgøre en stor del af foderrationen og i foderrationer med byg eller ludbehandlede korn.

Ved optimering af foderrationer, med opdaterede fodermidler, er konsekvensen, at der skal bruges mere tilskudsforer typisk 0,5- 0,7 kg tørstof, mens grovfoderoptagelsen falder med ca. 0,3 kg tørstof.

Foderkontrol

For eksisterende foderkontroller får ændringerne også først betydning, når foderkontrollen genberegnes. Konsekvenserne vil, som for foderplan, være, at energiindholdet i rationen reduceres, hvilket betyder, at energiudnyttelsen stiger.

Foderbudget

Ændringen vil have direkte betydning for beregningen af energibalancen for den enkelte foderbudgetperiode. Beregning af de samlede foderforbrug for grovfodermidlerne sker ud fra indholdet af NEL20 i bedriftsfodermidler. Derfor vil det samlede foderbrug ændre sig, hvis man opdaterer fodermidlerne med de nye værdier.

Foderopgørelse

Opdateringen af stivelsesberegningerne har direkte betydning for foderafstemning og beregningen af nøgletal i Foderopgørelsen, det gælder også eksisterende opgørelser. For de fodermidler der afstemmes i FEM betyder det, at der alt andet lige bliver mere ufordelt (mere til fordeling ved afstemning). Ændringen har ingen betydning for afstemning af de fodermidler der afstemmes i kg.

Lager

Eksisterende beholdninger påvirkes ikke af ændringen. Ved genberegning af Foderopgørelsen med opdaterede fodermidler vil forbrugshændelserne blive opdateret. Opdateringen sker først når Foderopgørelsen gemmes.

Såfremt man som bruger ønsker at nedskrive grovfoderbeholdningernes energiindhold med de nye stivelsesværdier, skal man manuelt foretage en korrektion af beholdningen. Brug tabel 2 i KvægInfo 2347 som grundlag for korrektionen.

KPO

KPO anvender foderforbrug fra Foderopgørelsen og priser fra Lager. Såfremt datagrundlaget bliver genberegnet, vil KPO'en blive påvirket af dette.

Hvis man som bruger har foretaget en korrektion af grovfoderbeholdninger i lager, vil dette optræde som en lagerjustering i KPO.